

Enkele reis Harmelen

1

Met het boeket bloemen in de ene hand, rommelt Marga met de andere hand in haar tas. Ah, daar heeft ze de sleutel van haar brievenbus. Ze klemt de bloemen even onder haar arm, opent het postkastje en haalt er een stapeltje enveloppen uit. Ze sluit de brievenbus weer en loopt langzaam naar de lift. Pas als ze boven in haar appartement is, een lampje heeft aangeknipt, haar schoenen heeft uitgeschopt en de bloemen op tafel heeft gelegd, kijkt ze naar de enveloppen in haar hand.

Een paar late kerstwensen, een rekening en een reclamedrukwerkje. Dan houdt ze de laatste envelop in haar hand. Ze kijkt naar het handschrift: tóch nog...

Al vierenveertig jaar komt er elk jaar een kerstkaart, geschreven in ditzelfde handschrift, en ook al vierenveertig jaar kijkt ze er snel even naar en gooit de kaart dan weg. Nooit heeft ze een reactie gegeven in welke vorm dan ook. Toch bleven de kerstkaarten komen, elk jaar weer. Altijd ruim op tijd voor de feestdagen. Daarom had ze dit jaar gedacht dat er eindelijk een eind aan gekomen was, maar nee, nu, op vrijdag de negenentwintigste december,

lag toch weer een kaart met dat handschrift in haar brievenbus. Maar er is deze keer nóg iets anders dan de voorgaande jaren. Altijd was het een heel eenvoudige kaart: een molen in de sneeuw, kindertjes op het ijs. Een kaart zonder envelop, echt zo'n simpel ding van twaalf in een plastic zakje voor een euro. Nu is het een envelop, het lijkt meer een brief dan een kerstkaart...

Zonder hem open te maken, gooit ze hem in de prullenbak in de hoek van haar kamer. Ze wil er niet in kijken, zeker vandaag heeft ze daar geen behoefte aan. Vandaag was haar laatste werkdag want volgende week, op 2 januari, wordt ze vijfenzestig.

Ze gaat naar de kast en schenkt een glas rode port in. Met het glas in de hand laat ze zich op een stoel zakken. Ze neemt een grote slok en nog één. Dan zet ze het glas op tafel en leunt achterover, de ogen gesloten. Voorbij! Haar leven als werkende vrouw is voorbij, ze is nu echt een bejaarde, een vrouw aan de zijlijn. Wat in vredesnaam moet ze doen met de dagen, de jaren die voor haar liggen?

Vanavond, na het werk in de modezaak waar ze ruim twintig jaar heeft gewerkt als eerste verkoopster – of cheffin, zoals ze het zelf lie-

ver noemde – hebben haar werkgevers, Frank en Rebecca, haar mee uit eten genomen. Het was een chic restaurant – ze had ook niet anders verwacht van de eigenaars van een duur damesmodehuis als het hunne. Het was gezellig, Frank had lovende woorden gesproken, Rebecca had haar een envelop met inhoud en een boeket overhandigd. Maar het was wel een afscheid geweest.

Waren ze stilletjes blij dat ze van haar af waren? Vonden ze haar gewoon te oud worden voor het werk? Toen haar leeftijd een halfjaar geleden ter sprake kwam, had ze voorgesteld gewoon door te werken na haar vijfenzestigste. Maar Frank had dat plan direct, heel charmant maar ook heel resoluut, van de hand gewezen.

Nee, financieel was het geen probleem: na de scheiding van Albert, al bijna vijftientig jaar geleden, was bepaald dat zij, naast de helft van hun geld en goed, ook recht zou hebben en houden op een gedeelte van zijn pensioen.

Maar wat heb je aan geld als je overgeleverd bent aan jezelf en je eigen sombere gedachten? En dat nu juist vandaag ook nog die envelop in haar brievenbus moest liggen!

Ze drinkt met een paar grote slokken haar glas leeg. Dan staat ze op. Ze aarzelt even, maar

pakt dan toch de envelop uit de prullenbak. Eigenlijk wil ze het niet, maar haar nieuwsgierigheid wint het van haar tegenzin. Ze scheurt de envelop open en haalt er een wit velletje papier uit. Langzaam doet ze een stap naar achteren en ze zakt neer op de bank.

Beste Marga,

Hoe is het met je? Ik vind het jammer dat we al die jaren geen contact meer hebben gehad.

Waarschijnlijk had jij daar geen behoefte aan en misschien vind je het moeilijk om nu, na al die jaren, de draad weer op te pakken. Toch wil ik nog een poging doen. Weet je dat het binnenkort vijfenveertig jaar geleden is? Ach ja, natuurlijk weet je dat! Waar blijft de tijd, hè?

Ik spreek Elise nog regelmatig. Ook zij zou het fijn vinden jou weer eens te spreken. Ten slotte kunnen alleen mensen die dit zelf hebben meegemaakt, echt begrijpen hoe het was.

Zullen we eens afspreken? Ik weet niet hoe jouw gezondheid of omstandigheden zijn, maar ik zou het prettig vinden als je hiernaartoe zou kunnen komen. Autoritten zijn niet zo gemakkelijk voor me.

Ik hoop snel van je te horen. Misschien kunnen we op de datum zelf afspreken? Dat zou heel bijzonder zijn, vijfenveertig jaar na dato, wij drieën weer bij elkaar.

Hartelijke groeten, Joke

Het papier dwarrelt naar de grond en Marga zakt achterover, de ogen gesloten. *Dat zou heel bijzonder zijn, wij drieën na vijfenveertig jaar weer bij elkaar...* Ze weet niet wat ze zegt, die Joke! Ze heeft geen idee, nog steeds geen idee, wat er echt gebeurd is op die mistige maandagmorgen in januari. Als ze het wel wist, zouden er ook geen kerstkaarten gekomen zijn, vierenzeventig jaar lang. Zelfs na haar scheiding en verhuizing waren ze blijven komen, onvoorstelbaar! Hoe had ze haar steeds weten te vinden. En Elise? Elise wil haar beslist nooit meer zien! Joke vergist zich vreselijk!

Lang blijft Marga zo zitten, maar uiteindelijk staat ze op. Ze doet het lampje uit en gaat naar haar slaapkamer. Het dure boeket ligt vergeten op tafel.

Na een vrijwel slapeloze nacht staat ze zaterdagochtend toch pas laat op. Om kwart over

tien heeft ze genoeg moed verzameld om het dekbed naar achteren te slaan en uit bed te stappen. Wat zou ze ook vroeger op doen? De dag zal, net als alle andere dagen de rest van haar leven, lang genoeg duren.

Ze smeert in de keuken een boterham met jam, zet thee en neemt het bordje en het theeglas mee naar de kamer. Het eerste wat haar opvalt, is de wat verlepte bos bloemen. Ach ja, die bloemen... Of ze nu al verwelken of over een week, wat maakt het uit?

Dan gaat haar blik naar het vel papier op de grond. Ze trapt erop voor ze aan tafel gaat zitten met haar ontbijt. Alsof dat helpt.

Ze heeft net de eerste hap van haar boterham genomen als de telefoon gaat. 'Goedemorgen ma, met Astrid. Ik wilde eens even horen hoe het gisteren was? En eh... hoe het nu is. Beetje raar gevoel, zeker?'

Ach, dat is toch lief van haar schoondochter. Haar zoon Erik zou zoiets nooit vragen.

'Het was leuk, hoor. Frank en Rebecca hebben me na sluitingstijd mee uit eten genomen. En vanochtend heb ik lekker uitgeslapen. Daar heb ik voortaan de tijd voor, hè?' Het klinkt bitter, ze hoort het zelf.

Astrid hoort het beslist ook. Het blijft even

stil en dan zegt ze: ‘Erik en ik vroegen ons af of je zin hebt om hier oud en nieuw te komen vieren.’

‘Ik weet het niet... Je weet dat ik niet zo van die dagen houd. Ik ga net zo lief op tijd naar bed zo’n avond.’

‘Kom dan morgen overdag hiernaartoe. De kinderen vinden het ook leuk om hun oma weer eens te zien.’

‘Dat zou ik kunnen doen. Ergens in de middag?’

‘Kom maar lekker vroeg. Het is een flink stuk rijden en je wilt weer voor het donker naar huis, denk ik? Anders is het de moeite niet. Elf uur?’

‘Goed, tot morgen dan.’ Als ze de telefoon heeft neergelegd, voelt Marga zich wat minder somber.

Na het ontbijt pakt ze de bloemen op en zet ze toch maar in het water. Ze ziet wel of het nog wat wordt. Dan pakt ze de brief van de grond. Even twijfelt ze, dan scheurt ze hem resoluut in stukken en gooit de snippers in de vuilnisbak. Weg met die herinneringen!

De volgende ochtend stapt ze om tien uur in haar auto. Ze heeft opnieuw een slechte nacht

achter de rug. Ach, kon ze haar herinneringen maar net als een brief doorscheuren en in de prullenbak gooien!

Maar kom, vandaag wil ze haar gedachten op het gezin van haar zoon concentreren. Zo dikwijls ziet ze haar kleinkinderen niet; ze verheugt zich op deze dag. Morgen gaat ze wel denken over de rest van haar leven, haar leven achter de geraniums. Haar leven met de herinnering aan...

Ze trapt het gaspedaal wat dieper in, wég met die gedachten!

Om tien over elf stapt ze uit de auto en ze loopt het pad op naar de voordeur van het huis van haar zoon en schoondochter. Voor ze haar hand kan uitsteken naar de bel, gaat de deur al wijd open. ‘Oma!’ Rosalie slaat met zoveel kracht haar armen om Marga heen, dat ze ervan wankelt.

‘Nou, nou, rustig aan, ik val bijna om!’ Maar Marga lacht erbij en knuffelt haar kleindochter uitgebreid. Wat is het toch een heerlijk, spontaan kind. Precies haar moeder.

Daar is Astrid ook al. ‘Ha ma, fijn dat je er bent. Vlotte reis gehad? Gelukkig niet glad, hè? Dat kan weleens anders zijn in deze tijd van het jaar. Zo, geef maar hier die jas.’ Ze pakt Mar-

ga's jas aan en hangt hem op. 'Roos, ga eens tegen papa zeggen dat oma er is. Hij zit op zijn kantoor.' Al pratend gaat ze Marga voor naar de grote woonkamer. Nick, de twaalfjarige kleinzoon, hangt onderuitgezakt op de bank, een computerspelletje in de hand.

'Dag, Nick,' zegt Marga.

Hij kijkt nauwelijks op. 'Hoi, oma.'

'Nick!' zegt Astrid.

Langzaam legt hij het spelletje naast zich neer en staat op, en plichtmatig geeft hij Marga een kus op de wang. 'Hallo oma, hoe gaat het ermee?'

'Goed hoor, en met jou?'

'Ook goed.' Hij zit alweer op de bank en verdiept zich opnieuw in zijn spelletje.

Dan komt Erik de kamer binnen. Op dezelfde ongeïnteresseerde toon als zo-even zijn zoon zegt hij: 'Hallo ma, alles goed?'

'Ja hoor,' antwoordt ze opnieuw.

Nee, het gaat helemaal niet goed! Ik heb geen baan meer, geen levensdoel, en het is weer bijna 8 januari. En dan is er ook nog eens die brief...

'Mooi!' Erik gaat op de bank zitten en pakt een stuk van de krant. 'Mooi,' mompelt hij nog eens. 'Tja... Druk op de weg? O kijk, daar komt

de koffie.’ Het lijkt of hij opgelucht ademhaalt als Astrid met het volle dienblad de kamer binnenkomt. Waarschijnlijk is dat ook zo. Marga en haar zoon hebben elkaar eigenlijk niks te zeggen, bedenkt ze, en dat is toch wel wat verdrietig. Misschien lijken ze gewoon te veel op elkaar: allebei nuchtere mensen.

Albert, de vader van Erik, was ook zo. Die had echt slechts belangstelling voor één persoon, en die persoon was hijzelf. Is het dan vreemd dat hun enige kind ook zo is? Erik is gewoon erfelijk belast, van twee kanten.

Terwijl Marga langzaam van haar hete koffie nipt en verstrooid luistert naar het gezellige gebabbel van Astrid en Rosalie, kijkt ze naar haar kleinzoon. Ook Nick heeft weer datzelfde karakter, dat is nu al duidelijk. Maar Rosalie... Ach, die kleine schat lijkt precies op haar moeder. Het is nog altijd een raadsel voor Marga wat de vrolijke, hartelijke Astrid ooit in haar zoon heeft gezien en blijkbaar nog steeds ziet.

‘Ma? Ik vroeg of je van Italiaans eten houdt, een pastaschotel?’

Marga schudt het hoofd. ‘Doe geen moeite. Ik ga voor het donker weer naar huis, om vier uur wil ik rijden.’

‘We drinken zo nog een kopje koffie, daarna